

Inhoudsopgave

<i>Visie</i>	1
<i>Redactioneel</i>	1
<i>Oecumene in het nieuwe liedboek</i>	2
<i>Medeleven</i>	3
<i>Wekelijkse bloemengroet</i>	3
<i>Regenboogzondag en jaarthema</i>	3
<i>Gespreksronde</i>	4
<i>Barcelona</i>	4
<i>Opbrengst collecten juni-augustus 2013</i>	5
<i>Meditatie op de vrijdagochtend</i>	6
<i>Een goed gesprek</i>	6
<i>De waarde van symbolen en rituelen</i>	6
<i>Jongvolwassenen en jonge gezinnen</i>	6
<i>Wisseling van de wacht</i>	6
<i>Tuinmieren trots op Kerktuin</i>	7
<i>Mutaties Mierenboekje</i>	10
<i>Samen naar de tentoonstelling Dode Zeerollen in Drents Museum (Assen)</i>	10
<i>Qumran en de Bijbel</i>	10
<i>Bedankt</i>	11
<i>Ongelofelijk India</i>	12
<i>Landelijke Oecum. OntmoetingsDag</i>	14
<i>Het Leger des Heils zoekt collectanten</i>	15
<i>Wie wint de Co Verhoogprijs 2013?</i>	16
<i>Oikocredit: Bericht uit een studiereis naar Senegal</i>	16
<i>Kopermolen</i>	17
<i>Agenda</i>	18

Visie

In 'De Regenboog' komen we als christenen uit verschillende kerkelijke tradities bijeen om samen ons geloof te beleven, te vieren, te belijden en te verdiepen.

Geïnspireerd door de Bijbel willen we elkaar bemoedigen om te leven zoals Jezus ons heeft voorgeleefd.

De oecumene is voor ons de weg om ons geloof op een open manier te ervaren, in vieringen, leren en dagelijkse activiteiten. In verbondenheid met de kerken waaruit we voortkomen, zoeken we naar wat ons bindt en naar mogelijkheden om elkaar met de veelkleurigheid van ons geloof te verrijken. We willen een open uitnodigende gemeenschap zijn en een gastvrij huis voor wie behoefte heeft aan steun, aandacht of warmte. We voelen ons betrokken bij mensen, dichtbij en veraf, met al hun verschillende culturen en religieuze achtergronden en willen vanuit ons geloof een bijdrage leveren aan een samenleving, waarin ieder mens tot zijn recht kan komen.

Redactioneel

Dit eerste Bulletin na de zomervakantie opent met een artikel over het nieuwe Liedboek voor de Kerken dat op 25 mei is gepresenteerd in Monnickendam. Het artikel behandelt de vraag hoe oecumenisch het Liedboek is. Vervolgens opent ds. Inge Smidt het nieuwe seizoen met een aankondiging van de Regenboogzondag op 6 oktober en van het jaarthema dat gaat over "compassie". Ds. John Boon is weer (voor een tijdje) terug als pastor in onze geloofs-gemeenschap. Dat is duidelijk te merken aan het flinke aantal bijdragen van zijn hand: informatie over de "gespreksronde" waaraan hij begonnen is, een uitnodiging voor "een goed gesprek" over spiritualiteit en christendom (4 donderdag-middagen), een verslag van zijn bezoek aan Barcelona en achterin het Bulletin een oproep voor collectanten voor het Leger des Heils.

Andere activiteiten waarvoor u wordt uitgenodigd zijn meditatie op de vrijdagochtend, gesprekken op zondag over de waarde van symbolen en rituelen met mevrouw Marianne Hoogervorst en de bijeenkomsten van jongvolwassenen en van jonge gezinnen (voor zover uw leeftijd dat toelaat, natuurlijk).

Het maandelijkse interview heeft Frances Verhaar deze keer gehouden met onze "tuinmieren". Als u de bloemen op de bijbehorende foto in volle kleuren wilt bewonderen, dan kunt u een kijkje nemen op de digitale versie van het Bulletin op de website van de Regenboog. Karin van Dorselaer doet een oproep om gezamenlijk een tentoonstelling over de Dode Zeerollen in Assen te bezoeken. Sary van Oosten brengt de dank over van de AMC Foundation voor de opbrengst van de kookschorten van Sary en Reina Wessels - ten Bruggenkate beschrijft hoe haar het leven in India bevalt.

Tenslotte wordt u uitgenodigd voor de LOOD-dag op 28 september in Nijmegen en om een vrijwilliger voor te dragen voor de Co Verhoogprijs. Corine sluit het Bulletin af met haar column.

Wij wensen u weer veel leesplezier toe.

De redactie

Oecumene in het nieuwe liedboek

Hoe oecumenisch is het nieuwe liedboek van de Interkerkelijke Stichting voor het Kerklied? De discussie over het nieuwe liedboek in mei uitgebracht door de Interkerkelijke Stichting Kerklied loopt nog even door. Recent reageerde de rooms-katholieke hoogleraar Martin Hoondert in het Nederlands Dagblad. Eerder kwamen mensen aan het woord, zoals Klaas Holwerda van de Interkerkelijke Stichting voor het Kerklied en de protestantse hoogleraar Marcel Barnard.

De Interkerkelijke Stichting voor het Kerklied ontving in 2006 en 2007 de opdracht van de Algemene Doopsgezinde Sociëteit, de Vrijzinnige Geloofsgemeenschap NPB, de Protestantse Kerk in Nederland en de Remonstrantse Broederschap de opdracht om met een voorstel voor een nieuwe uitgave te komen. Naderhand sloten zich vier kerken aan, dat zijn de Nederlands Gereformeerde Kerken (2008), de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt (2008), de Verenigde Protestantse Kerk van België (2009) en de Evangelisch-Lutherse Kerk in België (2011). Wat er nu ligt 'overstijgt in zijn verscheidenheid tegenstellingen tussen uiteenlopende kerkliedculturen en bergt een onuitputtelijke bron van gebruiksmogelijkheden in zich', aldus Klaas Holwerda, secretaris van de ISK in een voorwoord. 'Het eigene en kenmerkende van dit boek ligt onder meer in andere (onberijmde) vormen van psalmzingen, een aanzienlijk grotere afwisseling in genres, liederen voor kinderen en jongeren, voorbeelden van gezongen liturgie, verrassend nieuw materiaal uit zowel andere Europese landen als de wereldkerk, meditatieve zangvormen...'. 'Tegenover een te eenzijdige focus op het heden of op het individu is evenwel de gemeenschap van de heiligen wereldwijd en de eeuwen door leidend geweest bij de samenstelling...'. Holwerda

noemt vanuit die achtergrond het liedboek zelfs 'een cultuurboek'.

Martin J.M. Hoondert, bijzonder hoogleraar 'Muziek en christendom' aan de Universiteit van Tilburg (een leerstoel van de Nederlandse Sint-Gregorius Vereniging), gaat in het Nederlands Dagblad van 9 augustus in op de oecumenische vernieuwing. 'Ik zie in het nieuwe liedboek een tendens tot oecumene', zegt hij, 'en tot 'ritueel zingen''. Ritueel zingen is een vertrouwd fenomeen in de Rooms-Katholieke Kerk. Hoondert: 'Protestanten hebben heel lang liederen in strofen gezongen. Die liederen waren vooral bedoeld als catechese, geloofsonderwijs. Elk lied bevatte als het ware een minitheologie. Maar in het nieuwe liedboek zie je meer korte liederen – een kyrie of gloria – waarbij het niet zozeer om de tekst gaat als wel om de handeling van het zingen. Het feit dat je zingt is dan vooral belangrijk'.

Een vergelijkbaar fenomeen ziet Hoondert in de praiselieder in evangelische kring. 'Veel van die liederen klinken een beetje hetzelfde. Er wordt veel in herhaald. Het gaat erom dat je in een flow komt, in een bepaalde sfeer. De tekst verdwijnt meer naar de achtergrond'. Hij vindt dat een positieve ontwikkeling. Het verbindt met andere kerken, maar het maakt ook duidelijk dat zingen meer is dan een verlengstuk van het onderricht.

Wie het liedboek ter hand neemt ziet bijvoorbeeld in het register van het nieuwe liedboek vijftien keer een lied aangekondigd onder het woord 'Kyrie'. Teksten zijn van onder meer de lutherse traditie, de orthodoxe traditie, uit Straatsburg en van hedendaagse cantores zoals Willem Blonk, lid van de projectgroep Vieren van de Raad van Kerken, afkomstig uit Rotterdam, die de melodie heeft gemaakt op een tekst van Harrie Wouters ('Alle geluk'). Direct op dit lied (nummer 300c), volgt 301a: Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison; op orthodoxe muziek.

Er zijn ook andere zeer korte teksten. Bijvoorbeeld lied 332, een tekst van Anneke van Wijngaarden (zij maakt voor de Raad van Kerken het kindermateriaal van de week van gebed), op een melodie van opnieuw Willem Blonk. De tekst luidt: 'Heer, laat uw woord spreken / op de adem van uw Geest'. Net daarvoor een tekst van Huub Oosterhuis op een melodie van Tom Löwenthal: 'Roep onze namen dat wij U horen, / dat wij weer ademen, dat wij U leven'.

Hoondert liet zich al eerder uit over het nieuwe liedboek. Op 12 april sprak hij in Het Goede Leven over een 'postmodern liedboek, dat helemaal past bij onze cultuur'. De eenheid die het nieuwe liedboek bevordert, is volgens hem, niet die van de eenvormigheid. De samenstellers van het ISK, waren zich dat ook bewust, toen zij in 2006 in een voorbereidende nota spraken over de pluriforme (liturgisch-muzikale) cultuur waarin het nieuwe liedboek tot stand komt.

'Het verzamelen van een gezamenlijke liederenschat en het bijeen brengen daarvan in een nieuw liedboek bevordert de eenheid van de kerk', schrijven ze. 'De arbeid aan een nieuw liedboek versterkt de zoektocht naar meer samenhang; ook als verschillende groepen binnen de kerk heel verschillende voorkeuren zullen hebben voor liederen van dit boek is en blijft het toch één gezamenlijk boek waaruit gezongen wordt.'

Marcel Barnard, hoogleraar aan de Protestantse Theologische Universiteit, sprak in dat verband van een 'bricolageliturgie' als het gaat over de liturgie van de protestanten. Hij doelt daarmee op het combineren van verschillende liturgische en liturgisch-muzikale stijlen.

Barnard noemde het ook een gerecht 'met een aantal decibellen praise en een handjevol liedboek, gekruid met een snufje Oosterhuis, een biologische Ionasong, en een eetlepel verstillings à la Taizé, geserveerd op een bedje van klassiek-gereformeerde en oecumenisch-protestantse hutspot, voor de fijnproevers afgemaakt met een toefje Bach.'

Ilona Fritz, voorzitter van de Interkerkelijke Stichting voor het Kerklied, heeft het gebruik van het nieuwe liedboek eerder 'een oefening in oecumene' genoemd.

Bron: www.raadvankerken.nl (augustus 2013)

Medeleven

Als u mensen kent, die eenzaam zijn, ziek, of om een andere reden misschien bezoek op prijs zouden stellen, wilt u dat dan doorgeven aan één van de pastores?
Dank u.

Wekelijkse bloemengroet

De bloemen in de kerkzaal zijn na de dienst bestemd voor een ieder die daarvoor in

aanmerking komt, als blijk van belangstelling van onze geloofsgemeenschap.

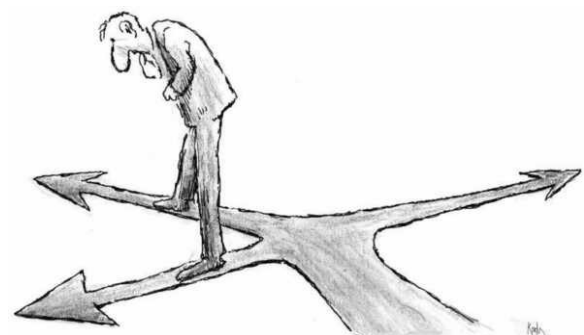
Indien u ons op daarvoor in aanmerking komende mensen wilt attenderen kunt u hun naam & adres / verpleegadres opgeven bij:

Atie Segaar, Primuladuin 3
Telefoon: 521 00 42

Regenboogzondag en jaarthema

Zondag 6 oktober: in dit eerste Bulletin van het nieuwe seizoen vallen we met de deur in huis met wat vroeger de Startzondag was, en wat we nu Regenboogzondag noemen. We gaan weer van start!

Vorig jaar hadden we als thema: 'ballingschap'. Zo voelde het. Alsof we in ballingschap gestuurd werden doordat onze vertrouwde wekelijkse Tafelviering niet langer vanzelfsprekend bleek en we een toekomst zonder vaste Eucharistieviering ingingen. Ondertussen hebben we al weer een jaar ervaringen met allerlei soorten vieringen, met en zonder Tafelviering, achter de rug. We zijn verrast door een aantal vieringen door leden van de geloofsgemeenschap naast vieringen en diensten door eigen voorgangers, en voorgangers van buiten. We zijn bezig te zoeken naar nieuwe vormen en velen hebben daar ook best zin in. Op de Regenboogzondag maken we een start met het experimenteren met één van die vormen: ongeveer 4 weken lang proberen we het ritueel met brood en zout uit, zoals we dat besproken hebben op de avonden van de geloofsgemeenschap. Het thema van deze zondag is heel toepasselijk: 'onderweg zijn'.

Want de problematiek van vorig jaar zet zich op allerlei fronten voort: waar kerken in de jonge jaren van veel Regenbogens een stevige werkelijkheid waren en een thuis met dikke muren, ervaren we steeds meer dat ze vandaag de dag in beweging zijn.

Dat betekent dat ook wij, als onderdeel van die kerken, rooms-katholiek en protestant, mee in beweging zijn. Het vaste huis lijkt verlaten, al hebben we nog veel huisraad en gewoonten daaruit bij ons. Waar we heen gaan, weten we nog niet. Het enige wat we weten is dat we ons eigen onderkomen hebben (de Regenboog) met de vertrouwde gezichten van de mensen die al heel lang in dat onderkomen een goed onderkomen ervaren hebben. We zijn niet de enigen in Nederland of West-Europa in deze situatie, hoewel ik niet denk dat heel veel gemeenten of parochies deze ontwikkelingen vanuit twee verschillende kerken meemaken. We zijn ook de enigen niet noch de eersten die niet weten waar ze aan toe zijn. In Lucas 17 horen we hoe de leerlingen onzeker zijn over hun functioneren, hun omgang met elkaar, hun problemen. 'Geef ons meer, geloof, Heer!', zeggen ze tegen Jezus. Deze hartenkreet heeft in de loop der eeuwen vaker geklonken. Toch zijn mensen doorgestaan, door alle onzekerheden heen. De vraag om geloof en moed landt in doen-wat-wij-kunnen-doen en vertrouwen op die Ander. Met deze boodschap gaan we goedsmoeds een nieuw seizoen in. Met wat we als geloofsgemeenschap kunnen doen, gedragen door de trouw van God aan mensen, met open ogen en een open hart. Dat laatste komt ook tot uiting in het jaarthema van dit seizoen. Dat thema is 'compassie'. De voormalige religieuze en bekende schrijfster Karen Armstrong heeft een paar jaar geleden een wereldwijde beweging gestart, het 'Charter for Compassion'. Zij was ervan overtuigd dat het met onze wereldbevolking niet goed zal gaan als we niet leren om elkaar met mededogen, medeleven, compassie te bezien en te ontmoeten. Of, zoals Christiane Berkvens schrijft in het boekje met thema's van compassie: de zachte krachten zullen zeker winnen (Henriëtte Roland Holst). Die zachte krachten probeert het Charter for Compassion overal ter wereld bij mensen te ontketen. Dit seizoen komt de vlag van deze beweging ook in de Regenboog te hangen. Hij reist door Leiden, zoals het Charter for Compassion door de wereld reist om mensen op te roepen te leven vanuit mededogen en niet vanuit het 'ik eerst'-principe. Een beweging waar je meewarig naar kunt kijken, je hoofd schuddend over zoveel naïviteit. Een beweging waarvan je ook kunt zeggen dat hij simpelweg rust op al die mensen die in hun eigen ontmoetingen met anderen naar de ander kijken als naar een naaste. Dan heb je alleen nodig wat mensen zelf willen doen en een stukje vertrouwen. In elkaar en in God. Vanuit dit thema komt er een serie middagen en avonden waarin een facet van mededogen

overdacht wordt en door ons ingevuld met onze eigen ervaringen en inzichten. We gaan een keuze maken uit thema's als gelijkheid, verzoening, waarheid, vrijheid, God, liefde. De gesprekken hierover zullen ons hopelijk dichter bij elkaar en dichter bij het geheim van Gods compassie/liefde/mededogen brengen. Ik wens ons een prachtig seizoen 2013-2014 toe waarin we kunnen bouwen met alle inbreng vanuit u, de leden van de geloofsgemeenschap.

Inge Smidt, pred.

Gespreksronde

In het laatste Bulletin bent U geïnformeerd over de gesprekken die ik de komende maanden hoop te hebben met u als leden van de geloofsgemeenschap. Kernvragen die in deze gesprekken aan de orde komen zijn:

- wat verwacht u van de kerk in Leiden en in het bijzonder in de Merenwijk.
- wat moet de kerk bieden, vooral ook met oog op de toekomst?
- wat is voor u onontbeerlijk om als kerk present te zijn in de wijk, nu en in de (verre) toekomst?

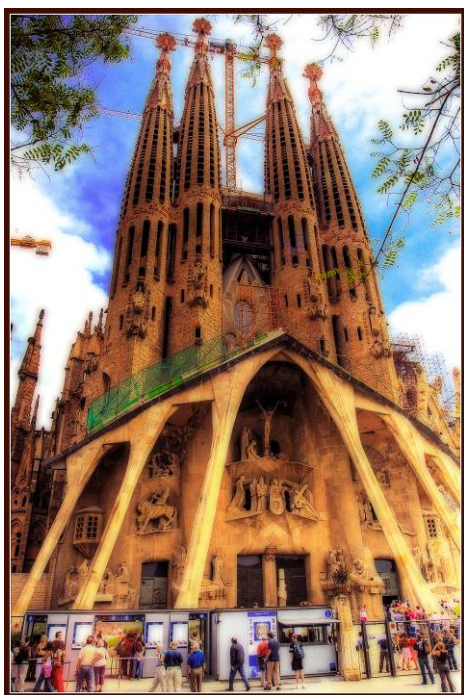
Zo willen we graag te weten komen wat er leeft binnen de geloofsgemeenschap om van daaruit onze koers zó te bepalen, dat die ook aansluit bij wat u als gemeenteleden van de kerk verwacht. Vanuit de vragen rond geloof en kerk is er alle gelegenheid ook meer persoonlijke aandachtspunten ter sprake te brengen.

De eerste gesprekken hebben al plaatsgevonden. Gezien het grote aantal adressen zal niet iedereen een uitnodiging voor deze gespreksronde ontvangen. Als u graag mee wilt doen aan deze gesprekken kan het zinvol zijn om niet op een uitnodiging te wachten, maar zelf even contact met mij op te nemen.

Met vriendelijke groet,
Namens de wijkkerkenraad,
John Boon

Barcelona

Bij mijn afscheid van de Merenwijk hebben jullie me verrast met een reis naar Barcelona. In de meivakantie hebben Inge en ik deze reis gemaakt en twee weken lang genoten van alles wat Barcelona te bieden heeft.

Het meest indrukwekkende is dan natuurlijk de Sagrada Familia, de bijzondere kathedraal waaraan de naam van Gaudi verbonden is. Toen wij de eerste keer naar deze kerk wilden gaan ontnam de lange rij mensen (zowat rondom de hele kathedraal) voor de ingang mij de lust om naar binnen te gaan. Maar aan de buitenkant is genoeg te zien om een middag door te brengen. Terug in ons hotel ontdekten we via internet de snelle toegang en zijn dus de volgende dag zonder wachten naar binnen

gegaan. Wat mij het meest fascineerde, is hoe eigentijds je kerken vorm kunt geven zodat miljoenen mensen uit heel de wereld –jaar in jaar uit- er op af komen. De kathedraal is dan ook niet zomaar een stenen gebouw, maar tot in ieder detail uitdrukking van een doorleefd geloof.

Gaudi zelf moest verder met het ontwerp van zijn voorganger. Dat zag er heel anders (traditioneel) uit. Langzaam heeft Gaudi zijn ontwerpen naar zijn eigen ideeën gevormd. Toen een medewerker hem zei: *“meneer Gaudi, dit project krijgt u nooit tijdens uw leven af”*, antwoordde Gaudi: *“Dat geeft niet, laten anderen er op hun wijze mee verder gaan. Uiteindelijk hebben we dezelfde Opdrachtgever”*. Verrassend is het dan ook te zien hoe bijv. de geboortegevel en verrijzenisgevel van volstrekt verschillende stijl zijn.

Zo was ons bezoek aan Barcelona niet alleen een warm cultureel bad en een ontspannen genieten van zon, zee en strand, maar ook een inspirerende ervaring hoe je eigentijds kerk kunt zijn en in dat kerk zijn je eigen geloof en geloofsvormen kwijt kunt en tegelijk openheid en ruimte kunt bieden aan hen die na jou komen om op hun eigen wijze voort te borduren op de kostbare waarden die ons zijn overgeleverd.

Heel hartelijk dank voor dit bijzondere cadeau waarvan wij in meer dan één opzicht genoten hebben.

John Boon

Opbrengsten collecten juni/juli/augustus 2013

Datum	1e mandje	2e mandje	Kinderneven-dienst	Bestemming 2e mandje
2-jun	€ 147,80	€ 132,55		Kerk in Actie Werelddiaconaat.
9-jun	€ 156,95	€ 135,84		Bijzondere Noden Vicariaat
16-jun	€ 187,07	€ 85,60		PGL Predikants- Kerkelijkwerker plaatsen
23-jun	€ 132,90	€ 101,81		Bijzondere Noden Vicariaat
30-jun	€ 174,47	€ 115,08	€ 2,50	Diaconie
7-jul	€ 127,10	€ 73,07		PGL huur/onderhoud kerkelijke gebouwen
14-jul	€ 138,17	€ 82,55		Bijzondere Noden Vicariaat
21-jul	€ 85,40	€ 72,70		PGL Catechese en Educatie
28-jul	€ 84,55	€ 70,85	€ 17,49	Kerk in Actie Jongerenwerk
4-aug	€ 81,84	€ 68,10		Bijzondere Noden Vicariaat
11-aug	€ 107,59	€ 88,61		PGL Missionair Stadswerk
18-aug	€ 229,10	€ 214,59		Kerk in Actie Zomerzending
25-aug	€ 143,99	€ 105,80	€ 7,00	Missie Verkeersmiddelen Aktie

Meditatie op de vrijdagochtend

Voor degene die in februari/maart hebben meegedaan aan de pelgrimage van gebed en voor andere belangstellenden die bekend zijn met de Geestelijke Oefeningen van Ignatius of de Ignatiaanse manier van mediteren is er de mogelijkheid gezamenlijk te mediteren op de vrijdagochtend in het Stiltecentrum van 9.15 – 10.00 uur.

We gebruiken hierbij de meditatie van het Stanislasteam in Delft.

Informatie en aanmelden bij Ingrid Weitenberg, tel. 5211963.

Een goed gesprek

In het najaar komen er een aantal bezinningsuren over “spiritualiteit en christendom” naar aanleiding van het boekje “Alleen de hond leeft in het hier en nu” (uitgave Meinema, ISBN 9789021143132, 96 pagina’s, € 12,50) van Koen Holzapfel. De titel is een wat uitdagende reactie op de overtuiging van veel moderne spiritueel leiders dat het in het leven gaat om het **hier** en **nu**. Daarbij gaat men er vanuit dat het verleden is geweest en we over de toekomst niets kunnen zeggen. Binnen het christendom speelt echter het gedenken vanuit de joodse paasviering een centrale rol. Vanuit de ervaring waarop God zich in het verleden heeft laten kennen, hebben we vertrouwen in een nieuwe toekomst (hemel? Nieuwe hemel en nieuwe aarde? Het nieuwe Jeruzalem?) en die zekerheid geeft ons in het heden de moed en kracht om –vaak tegen de stroom in- te doen wat gedaan moet worden.

Hebben we hier te maken met twee verschillende belevingen, of zijn het alleen maar verschillende accenten van dezelfde waarheid?

We gebruiken de gedachten van Koen Holzapfel om zicht te krijgen op de wijze waarop we zelf in het leven staan.

Weet u van harte welkom op de donderdagmiddagen 26-9, 17-10, 7 en 21 november van 16.00-17.00 uur in het Stiltecentrum. Na afloop is er weer volop gelegenheid om nog wat door te praten.

John Boon

De waarde van symbolen en rituelen - 13 oktober

Er is momenteel veel gaande in de Regenboog: vertrouwde vormen van

geloofsbeleving verdwijnen, er komen andersoortige vieringen, er komen andere gezichten. De beste manier om al die veranderingen te verwerken is door er met elkaar over te praten. Wat kennen we en wat is vreemd? Wat vinden we belangrijk? Waar lopen we tegen aan of wat begrijpen we niet? Marianne Hoogervorst wil met ons het gesprek aangaan. In drie bijeenkomsten (13 oktober, 1 december en 2 februari) wordt gesproken over de waarde van symbolen en rituelen en hoe ermee om te gaan.

Welke symbolen zijn ons overgeleverd? Welke symboliek ontstaat in het leven van de 21e eeuw?

Wat is de spirituele waarde van symbolen en rituelen in onze geloofsgemeenschap? Zomaar enkele vragen die hopelijk een antwoord vinden in deze gesprekken.

De bijeenkomsten zijn op onderstaande zondagen 15 minuten na het beëindigen van de zondagsviering.

13 oktober

De betekenis en waarden van symbolen en rituelen in ons dagelijks leven.

1 december

Symbolen in Advent en Kersttijd. Wat betekenen ze voor ons, mensen van de 21e eeuw?

2 februari

Symbolen en rituelen rond de Tafel van de Heer. Kunnen we daar naar leven?

Ingrid Weitenberg

Jongvolwassenen en jonge gezinnen

De jonge gezinnen ontmoeten elkaar op 16 september (informatie bij janpascal@vanbest.org of bij ds Inge Smidt).

De jongvolwassenen komen bij elkaar op 14 oktober (informatie bij wander_gubler@hotmail.com of ds. Inge Smidt).

Als je graag eens met leeftijdsgenoten wilt praten over waar je tegenop loopt in jouw praktijk, vanuit een gelovig perspectief, dan ben je van harte welkom.

Wisseling van de wacht

Het rondje om de kerk leek wel een rondje om de klok. Want rennen dat kunnen die Litassen* wel!

Dishang van Duinen kwam het eerst over de Jan van Wellbrug. Zij is naar deze

Litasverwenochtend gekomen om zich te laten verwennen natuurlijk. Maar ook om samen met Dorothea, Martijn en Tjeerd (hij kan er vandaag niet bij zijn) afscheid te nemen van de functie van senior-Litas.

Het is zondag 23 juni en deze dag staat helemaal in het teken van de Litas-kinderen van de Regenboog. Elke zondag zien we twee van hen in actie voorin de kerk maar vandaag zijn ze actief aan 't rennen om daarna te verzamelen in zaal één. Iedereen is goed voorbereid gekomen want bij de uitnodiging zat een link naar de website van Multivlaai. De genodigden hebben vooraf het vlaaienaanbod bestudeerd zodat ieder voor zichzelf de allerlekkerste uit heeft kunnen kiezen. Er zijn vandaag ook drie nieuwe kinderen bij: Nienke, Guusje, Teun.

De vaste kern van ouwe getrouwen bestaat uit Yitjeh, Yeshe, Joost, Elvira en Mariëlle. Dat betekent dat er het komend seizoen acht Litas-

kinderen beschikbaar zijn die twee aan twee dienst hebben. Zij zijn dus om de vier weken aan de beurt. Dat is best vaak. Het zou heel fijn zijn als er zich nog een paar kinderen zouden aanmelden. Alles wordt leuker als je het sámen doet!

Dat geldt ook voor de begeleiding. Jarenlang heeft Jelmer geassisteerd bij de Litasgroep. Hij hielp bij het inwerken en als een Litas voor de eerste keer dienst had dan ging hij erachter zitten om te souffleren. Die taak is nu overgenomen door Dorothea. Zij neemt dus afscheid als senior-Litas maar blijft als assistent-leiding bij ons Litasteam betrokken. Alle afscheid nemers: Hartelijk bedankt voor jullie trouwe diensten! En een warm Welkom voor de nieuwkomers! U gaat hen vanaf september in functie zien.

*afkorting van Liturgisch Assistent

Hanneke van der Veen

Tuinmieren trots op Kerktuin

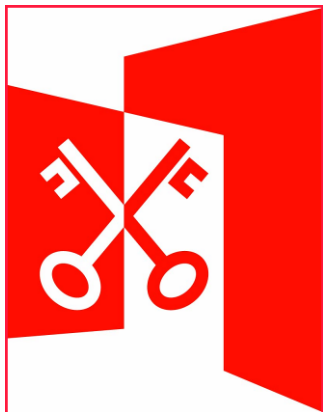
Foto: onder van lnr: Jeanne Dutmer, Wil Sluijter, Ilse Jansen
boven van lnr: Cecile Werner, Heleen Gombert, Edo Elstak

Tuinmieren noemen ze zich zelf. Ze voelen zich niet zo zeer een werkgroep, hoewel ze dat wel zijn. Zij staan vermeld onder het kopje "Kerktuin" in het Mierenboekje, waarin alle namen van de vrijwilligers van de Regenboog staan. Op het ogenblik bestaat de groep uit vijf

vaste leden: Edo Elstak, Jeanne Dutmer, Heleen Gombert en Ilse Jansen, tuinmieren van het eerste uur en Wil Sluijter die zich wat later aansloot. Elke donderdagmiddag om de veertien dagen zijn de tuinmieren samen aan het werk in de kerktuin, die onder kerkleden,

buurt-bewoners en passanten al heel wat bewondering heeft geogst. Iedereen die zin heeft ook eens te helpen, zoals Cecile Werner, kan zich op zo'n donderdagmiddag spontaan aansluiten.

Wie voor 2011 door het park in de Merenwijk reed, zag voor de achterkant van de kerk een pad van slechts drie rijen tegels. De aarde tot het pad stond vol wilde struiken. Geen uitnodigende entree tot de Regenboog dus. De AKM ontving in 2008 een ingezonden brief van een lid uit onze geloofsgemeenschap. De tuin was deze schrijver een doorn in het oog en daarom stelde deze een geldbedrag ter beschikking om de situatie te verbeteren. De brief kwam in de AKM aan de orde en voorzitter Edo Elstak voelde zich aangesproken. Na overleg met de Beheerscommissie werd besloten het terras te vergroten. Op 3 maart 2009 was het eerste contact met de Gemeente Leiden. Duidelijk moest worden waar de eigen-

domsgrenzen precies lagen. Op 15 december 2009 lag er een ontwerp voor een convenant klaar. Daarin was vastgelegd dat een deel van de gemeentegrond ter onderhoud aan de Regenboog zou worden

overgedragen. Daarop zou de nieuwe tuin gerealiseerd worden.

Op 22 januari 2010 begon het werk aan het terras. In november 2010 haalde de gemeente alle struiken uit de tuin. Daarna moest er nog verder worden puingeruimd. Hiervoor meldden zich geen vrijwilligers, maar Edo kreeg hulp van een scholier die een verplichte maatschappelijke stage moest lopen en die voor dit tuinproject gekozen had. Een aantal weekenden pootten de werkers stevig aan. Edo deed een oproep aan gemeenteleden om mee te denken over de tuin. Dat leverde de eerder genoemde werkers van het eerste uur op en met hen en Ivonne van de Muysenberg werd er gebrainstormd over een ontwerp. Besloten werd dat de kerktuin een kruidentuin diende te hebben. Ook werd er gekozen om vakken te maken. Vakken met een roze/rood, een geel/wit en een paars/blauw vak. Op die manier werd er structuur in de tuin aangebracht. De gemeente bracht zeven kuub aarde. Er werd gespit en er moesten paadjes

gelopen worden. Daarna kon er een oproep gedaan worden voor plantjes. Die kwamen uit allerlei hoeken. Gemeenteleden doneerden ze, maar ook leden van de moestuin uit Koudehoorn. De imker van de kinderboerderij Aad Wolvers schonk met royale hand plantjes. Nu groeien op het veldje waar de bijen gehouden worden dezelfde planten als in onze kerktuin: geraniums, salvia-soorten en potentilla's. Pasen 2011 was het zover de Kerktuin werd officieel geopend. Natuurlijk vergt het werk in zo'n tuin goed gereedschap. Het WOZ-fonds werd aangeschreven. Dit fonds stelt geld ter beschikking voor activiteiten in de wijk die ten goede komen aan het algemeen belang. De tuinmieren ontvingen het volledige bedrag van de ingediende begroting. Natuurlijk schreven ze een blij dankbriefje naar het fonds.

De tuinmieren vormen een enthousiaste groep die er plezier in heeft samen te werken. Edo is de initiatiefnemer van de tuin. Hij is in zijn enthousiasme nog steeds niet te stuiten. Heleen heeft behalve haar tuin een moestuin in Ons Buiten en is vrijwilliger bij de schooltuinen. Ze is dus een doorgewinterde tuinvrouw. Ilse heeft het tuinieren van huis uit meegekregen. Er was een flink stuk land rond haar ouderlijk huis waar van alles verbouwd werd en ze vond het leuk om daarin mee te werken. Jeanne heeft een grote moestuin op Koudenhoorn. Wat tuinieren betreft zegt ze erfelijk belast te zijn. Het meeste weet ze van aardappeltjes en onkruid. Van Koudenhoorn uit heeft ze veel andersoortige plantjes naar de kerktuin gebracht. Wil heeft als dochter van een tuinder eveneens het tuinieren in haar genen. Ze gaat mee met tuinreizen van Groei en Boei en weet zodoende ontzettend veel van tuinieren. De kennis en ervaring in de groep is dus heel divers en wordt tijdens het werk in de tuin uitgewisseld. In de loop van het bestaan van de kerktuin zijn er al een aantal mensen spontaan een handje komen helpen: zoals: Dick Talma, Louis Boogmans, Tjeerd Jansen, Cecile Werner, Kees Dutmer en nog anderen. Het is fijn als mensen zich betrokken voelen en komen helpen. De tuin is van ons allemaal en iedereen kan bij gelegenheid een tuinmier zijn.

De weekagenda is een praktisch medium om de kerktuin onder de aandacht te brengen en de werkmiddagen aan te kondigen. In de weekagenda worden per keer een of meer planten in het zonnetje gezet. Er worden bijzonderheden over verteld of een aardige anekdote, bijvoorbeeld: waarom de naamdag van Johannes de Doper (Sint Jan) samenvalt met de zonnewende. In juli wordt Sint Margriet genoemd en in augustus komt de kruidentuin

ter sprake met bloeiende prei, Chinese bieslook, hysop en marjolein, met een verwijzing naar verschillende Bijbelteksten. In september wordt de Acanthus genoemd in de context van doornen en distels en tenslotte in de herfst nog een keer de hemelsleutel. Er staan meer dan honderd verschillende planten in de tuin en zelfs in de kruidenhoek staan meer dan twintig verschillende tuinkruiden. We kunnen dus nog wel even vooruit. De stukjes over de kerktuin vormen een vrolijke noot in de weekagenda en worden ook zo ervaren. Omdat het een kerktuin is, krijgen planten met een Bijbelse naam bij voorkeur de aandacht.

In de kerktuin staan naambordjes bij de meeste Bijbelse planten, zoals bij de Jacobsladder, Salomonszegel en Judaspenning. Maar het begrip Bijbelse planten moet je niet al te letterlijk opvatten. Vrijwel geen enkele genoemde plant komt van oorsprong in Palestina voor. De prei is misschien wel de enige en deze is een veredelde vorm van - maar in wezen dezelfde soort als - de look, genoemd in Num. 11 vs 5. Veel Nederlandse plantennamen zijn ontstaan in de Middeleeuwen en veelal gegeven door kloosterlingen. Onze hele Westerse cultuur is doorspekt met Bijbelse/Christelijke namen en begrippen en zo komen we aan het lieve-vrouwe-bedstro, de kerstroos en de hemelsleutel.

Het is bij een tuin altijd zoeken naar plantensoorten die het in de gegeven omstandigheden goed doen. Bij Afrikaantjes en hosta's is dat het geval. Maar ze vallen bij de slakken erg in de smaak. Resultaat: kaalgevreten stoppeltjes en dat is geen fraai gezicht. De grote boom (een es) midden in de tuin geeft veel te veel schaduw. Een aantal planten gedijen er niet goed door gebrek aan zonlicht. De gemeente heeft ons twee jaar geleden al beloofd de boom grondig op te kruinen. We hebben ons verzoek vorig jaar nog eens herhaald, maar er is nog niet veel gebeurd. We zouden liever een appelboom in onze kerktuin zien. Dat is een boom die eigenlijk in een kerktuin thuishoort, maar van het rooien van de es wil de gemeente niet weten.

Behalve van schaduw heeft de tuin last van enorme droogte. Als het regent blijft een grote hoeveelheid water in het bladerdak van de boom hangen en verdampt dan weer. Van het regenwater dat de grond bereikt, wordt een groot deel opgeslorpt door onze grote es en is dus ook weer zo verdwenen. We zoeken daarom met name voor het roze/roodvak naar

planten die redelijk wat schaduw en droogte kunnen verdragen. Zo nodig sproeien Kees en Jeanne Dutmer de tuin. Het is belangrijk dat planten goed diep wortelen en zelf het water diep uit de bodem halen. Daarom geven ze liever eens per week een grondige sproeibeurt dan elke dag een klein beetje. Het is nog steeds fijn om nieuwe planten aangeboden te krijgen, want er valt wel eens een lege plek.

Onze tuin wordt in de buurt als heel positief ervaren. De mensen van de flat zijn er blij mee. "s Morgens zie ik de tulpen opengaan en 's avonds gaan ze weer dicht", zei een flatbewoner. In de steenwoestijn die de flats zijn, ging zijn oog ineens open voor een stukje natuur.

Als er in de tuin gewerkt wordt, staat er altijd wel iemand stil die zegt: "Ik geniet altijd zo van de tuin" en zo ontstaat er contact met mensen uit de buurt.

De Regenboog heeft ook meegedaan aan de Open Tuinendag van de Merenwijk'. We hebben die dag als zeer succesvol ervaren, zeggen de tuinmieren. Meer dan 60 zeer geïnteresseerde bezoekers hebben onze Kerktuin een bezoekje gebracht. Zo komt de Regenboog als kerk nog eens op een ander manier bij de Merenwijkers in de aandacht. Met ons werk in de kerktuin streven we geen hoger doel na dan de Regenboog een frisse en vrolijke uitstraling naar buiten te geven. Het motiveert ons dat dit door velen zo wordt gewaardeerd.

Interview Frances Verhaar
co-auteur Jeanne Dutmer
Foto tuinmieren: Frances Verhaar

Mutaties Mierenboekje

pag	Item	actie	nieuwe gegeven
06	Dirigenten en Organisten	wijzig	06-21203283 bij Ressler
12	Bulletin redactieteam	wijzig	contactpersoon: Corine
12	Kerkbladen	doorhalen	Frances Verhaar
14	Bulletin Bezorgers	toevoegen	Kees Klaassen 5217076
15	Bulletin Bezorgers	doorhalen	Flip Segaar
15	Bulletin Bezorgers	doorhalen	Frances Verhaar
16	Leids kerkblad bezorger	verbeteren	Gerrit de Bock
16	Leids kerkblad bezorger	doorhalen	Frances Verhaar
20	Boogmans	verbeteren	Louis.boogmans@live.nl
21	Dutmer-Korteweg	verbeteren	keesdutmer@hotmail.com
22	Klaassen-Ris	verbeter	elsris@planet.nl
23	Lemckert-Stroomenbergh	wijzigen	nelleke1942@gmail.com
24	Noort (2x)	verbeteren	noort508@ziggo.nl
25	Rehorst-Sneller	wijzig	hettys@hotmail.com
25	Spaandonk	wijzig	maja.v.spaandonk@live.nl
25	Ressler	wijzig	06-21203283
27	Vording	wijzig	Andre.vording@icco.nl

Samen naar de tentoonstelling Dode Zeerollen in Drents Museum (Assen)

Tot 5 januari 2014 zijn in het Drents Museum in Assen een aantal van de Dode Zeerollen te zien, die tussen 1947 en 1956 werden gevonden in grotten bij Qumran, ten zuiden van Jericho. Deze rollen, die dateren uit ca. 250 vóór tot ca. 50 na Christus, bevatten diverse teksten uit het Oude Testament en andere geschriften die voor de geschiedenis van het jodendom en christendom van belang zijn.

Behalve de rollen zelf te tonen, gaat de tentoonstelling ook over de geschiedenis en cultuur van de periode waarin ze geschreven werden. Zie voor meer informatie: www.drentsmuseum.nl.

Het lijkt mij leuk en inspirerend om deze bijzondere tentoonstelling samen met mensen van de Regenboog te bezoeken. Assen is niet om de hoek, maar per trein zonder overstappen bereikbaar in iets meer dan 2 uur. Het museum ligt op loopafstand van station Assen. Reizen kan met NS Groepsretour. Tijdens de daluren en in het weekend de hele dag met z'n vieren reizen voor € 49 (dus maar 12,25 per persoon). De 5de t/m 10de persoon betalen slechts € 2,50 per persoon extra (dit betekent

dus dat als je met zijn tieners zou gaan, het nog maar € 6,40 per persoon zou kosten!) Iedere persoon kan vertrekken van een ander station om naar dezelfde eindbestemming te reizen.

Op vertoon van je e-ticket koop je bij Kiosk een warme drank + croissant voor slechts € 2,50 De toegang tot het museum is € 15, maar met museumjaarkaart slechts €3.

Het museum is dinsdag t/m zondag van 11.00 tot 17.00 uur geopend. Entreetickets zijn online te bestellen, zodat een wachtrij te vermijden is. Wie zou graag meegaan naar deze tentoonstelling? Ik wil dit graag eerst even inventariseren, voordat we definitief een datum bepalen. Ook als je graag mee wilt, maar bovenstaande kosten zijn een bezwaar, laat het dan weten – daar is vast wel een oplossing voor te vinden.

Enthousiast over dit idee? Wil je mij dan per mail (karin@super-script.nl) of via de telefoon (5124667) laten weten dat je mee wilt en daarbij ook graag aangeven of je het liefst door de week of op zaterdag zou gaan. Je kunt me natuurlijk ook 's zondags na de viering even aanschieten.

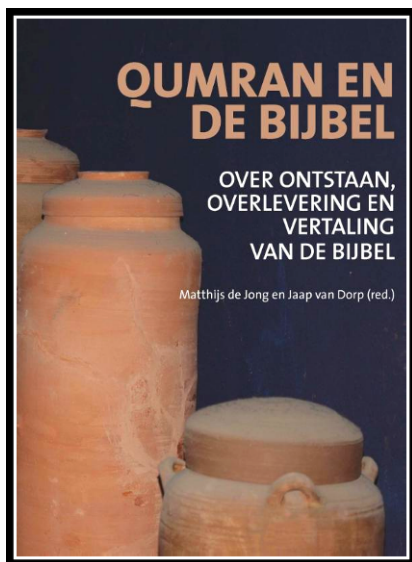
Karin van Dorsselaer

Qumran en de Bijbel

Onlangs verscheen Qumran en de Bijbel, een boek over de beroemde Dode Zeerollen. Het onderzoek dat gedaan is naar de Dode Zeerollen heeft spectaculaire informatie opgeleverd, die de kijk op de Bijbel voorgoed veranderde. De rollen geven een uniek inzicht

in de tekst van het Oude Testament. Ze laten zien dat die tekst in de eeuwen voor het begin van onze jaartelling nog een grote variatie vertoonde. Ook bieden de rollen toegang tot een denkwereld die grote overeenkomsten vertoont met de denkwereld van de vroege christenen. Daarmee neemt Qumran een sleutelpositie in tussen het Oude en het Nieuwe Testament.

Toch blijven er ook na jaren van onderzoek vragen over. Van wie waren de boekrollen? Wat is de relatie tussen de rollen en de nederzetting van Qumran? Bestond in de tijd van Qumran het Oude Testament al, of nog niet? En wat betekenen de rollen en hun uiteenlopende teksten voor de huidige bijbeluitgaven en vertalingen?

Qumran en de Bijbel behandelt deze vragen op een toegankelijke manier, en biedt zo een kennismaking met Qumran. Het boek gaat dieper in op de bijbelhandschriften van Qumran en de tekstvariatie die ze bieden. Aan het boek hebben wetenschappers meegewerkt die werkzaam zijn bij het Nederlands Bijbelgenootschap en bij verschillende universiteiten in Nederland en België. Het boek kost ? 14,95 en is verkrijgbaar in de boekhandel. (ISBN: 9789089120618)

Nederlands Bijbelgenootschap

Bedankt

Zoals ik al eerder in het Bulletin aangegeven heb, maak en verkoop ik kookschorten. Het geld wordt besteed voor het kankeronderzoek. Recent ontving ik onderstaande bedankbrief,

nadat ik voor de tweede keer 1000 euro had gestort. Het bedankje geldt niet alleen voor mij, maar vooral voor u allen die 1 of meer schorten bij mij gekocht heeft. In totaal heb ik via de Regenboog 80 schorten verkocht. Heel hartelijk dank.

De fabricage en de verkoop gaat nog steeds door, dus mocht u nog een schort willen, dan lever ik dat met plezier af.

Inmiddels maak ik ook plastic peuterschorten voor 5 euro per stuk.

Nogmaals hartelijk dank en graag tot ziens.

Sary van Oosten
0621566410
f.van.oosten@xs4all.nl

Geachte mevrouw Van Oosten

Op 22 mei jongstleden mocht onze Stichting opnieuw een mooie bijdrage van 1000 euro voor het onderzoek naar alvleesklierkanker ontvangen, die u met het geweldige initiatief van de verkoop van kookschorten bijeen heeft gebracht.

Hierbij wil ik u opnieuw heel hartelijk danken voor uw initiatief en de giften die hier uit voortkomen. Wij besteden uw giften aan het ondersteunen van de biobank.

De biobank Biopan is vorig jaar opgericht en een groot succes. De biobank bestaat uit weefsels en bloedsamples van patiënten, waarmee meer onderzoek gedaan kan worden en waardoor de behandeling in de toekomst verbeterd kan worden. Inmiddels zijn van meer dan 130 patiënten weefsel en bloedsamples afgenomen. Tot op heden werden deze bewaard in al bestaande vriezers in het AMC, maar vanwege de toename van weefsels en bloedsamples was een eigen vriezer voor het Biopan project onmisbaar. De AMC Foundation heeft deze vriezer met behulp van de donaties die zij heeft ontvangen heel recent kunnen aankopen voor de biobank.

Nogmaals heel hartelijk dank voor uw steun en ik wens u nog veel succes met het verkopen van de kookschorten

*Met hartelijke groet
M. van der Meij
Directeur*

Ongelofelijk India

'God kon niet overal zijn. Daarom maakte hij moeders.' Die tekst staat op een groot publicatiebord bij de katholieke kerk in Mumbai, vlakbij waar wij sinds vorig jaar wonen. Moeders in India zijn achtenswaardig. Wie een afspraak laat glippen omdat zijn moeder die dag ziek is, is bij voorbaat geëxcuseerd. Een volwassen man zal uit respect niet roken of drinken in het bijzijn van zijn moeder.

Schoondochters daarentegen kunnen het behoorlijk moeilijk hebben met de moeder van hun man. Ze moeten zorgen dat ze haar sympathie behouden, want als moeder klaagt over haar aangetrouwde dochter of kritiek op haar heeft, zal de zoon zonder aarzeling zijn moeder geloven. Bruiden – ze trekken in bij de familie van hun echtgenoten – moeten op hun hoede zijn. Concurreren met je schoonmoeder is een verloren zaak; ze kan een bom onder je relatie leggen.

En toch zie ik grote voordelen van de uitgebreide families: als werkende moeder hoef je nooit je kind naar een opvang te brengen, want er is altijd wel een oma of een tante thuis die op je kinderen past en grootouders worden niet in een bejaardentehuis ondergebracht. Ook de voortdurende aanwezigheid van bedienden in de beter bedeelde families biedt eindeloze mogelijkheden. Ze koken niet alleen en maken schoon, maar passen ook op, nemen boodschappen aan, laten de (ras!)hond uit (slechts tot om de hoek weliswaar) ruimen de rondslingerende rommel achter je op en zijn 24 uur per etmaal stand-by. Geklaagd wordt er hartgrondig onder de bedienden – over de lange werktijden en het karige loon - maar nooit zo hardop dat ze ontslagen worden, want voor jouw baan staan duizend anderen in de rij. Die gevolgen van overbevolking zie je ook in de winkels; het lijkt overal druk, maar dat komt vooral omdat er altijd meer winkel

bedienden zijn dan klanten. Klanten die iets passen laten de afgekeurde kledingstukken ongegeneerd achter zich op de grond vallen, want 'daar zijn zij voor.'

Familiebanden wegen zwaar en worden gevierd. Onlangs was er de feestdag Raksha Bandhan, de broertjes-en-zusjes dag. De meisjes/vrouwen die één of meerdere broers hebben, geven hun broers op die dag een Rakhi (een vrolijk polsbandje) om hun onderlinge band en liefde te delen, en om hun broers te vragen om bescherming en goede gaven. Op die dag bezoeken de zussen hun broer(s) en binden de Rakhi om hun pols. Als tegenprestatie geeft de broer zijn zus een cadeautje en belooft hij haar te beschermen. En dat is nodig in India.

Na alle gruwelijke verhalen over groepsverkrachtingen in India worden moeders nu publiekelijk opgeroepen om hun zonen fatsoen bij te brengen en respect voor vrouwen en meisjes. De 'prinsjes' moeten heropgevoed worden.

In de van oudsher patriarchale samenleving is het vooral de geboorte van een zoon die uitbundig wordt gevierd. Is het een meisje dan is de reactie vaak: 'Jammer, volgende keer beter.' Ongetwijfeld heeft het te maken met het feit dat voor dochters een bruidsschat moet worden betaald. Onze chauffeur heeft de pech dat hij drie dochters heeft en maar een zoon. Hij lijdt daar (financieel) onder. Voor het huwelijk van de dochters moet namelijk flink worden betaald, zelfs in de onderlaag van de armen gaat het om absurde bedragen en bizar dure cadeaus voor de schoonfamilie: naast alle kosten die ze voor de bruiloft betalen moeten ze de schoonfamilie tevreden stellen met een

koelkast, een televisie, een motor... Valt de schoondochter tegen dan worden er nieuwe geschenken geëist. Ik ken inmiddels lugubere verhalen van manieren waarop schoondochters uit de weg worden geruimd; dan overkomt hen een tragisch 'ongeluk' in de keuken.

In tegenstelling tot wat ik altijd dacht zijn de gearrangeerde huwelijken geen probleem. Maar liefst 75 procent laat zich liever uithuwelijken dan zelf op zoek te

Versierde handen van een bruid

gaan naar een partner. De familie weet het beste wat bij je past. Het betekent dat de vader van het meisje als een ware detective op zoek gaat en vooraf links en rechts informatie inwint over mogelijke kandidaten.

Het uithuwelijken gebeurt in de eigen kaste. Als je iemands naam weet, weet je meteen tot welke kaste hij behoort en of hij lager of hoger is dan jijzelf. Wat me is opgevallen: mensen zijn trots op hun eigen kaste. Ze hebben de goede eigenschappen van hun eigen kaste heel hoog staan en weten die te benoemen: godvruchtig, betrouwbaar, harde werkers... Maar bezit is wellicht toch het aantrekkelijkst.

Inmiddels heb ik een bezoek gebracht aan twee sloppenwijken, waar het gros van de inwoners van Mumbai woont. Ze strekken zich kilometers uit tussen de vele grote, hoge gebouwen van Mumbai, als waterpartijen die ieder plekje ertussen opvullen

In de moessontijd worden alle huizen, dus ook de kleine betonnen optrekjes in de slums, tegen de regen beschermd door blauwe zeilen. Als je vanuit het vliegtuig naar beneden kijkt lijkt het alsof Mumbai met zijn voeten in het water staat. De woningen in de sloppenwijken zijn meestal niet groter dan tien vierkante meter. Daarin wonen hele gezinnen. Ze hebben de hele dag elektriciteit, maar slechts een paar uur per dag water. Op die tijden gaan de vrouwen aan de was en stroomt het waswater door de steegjes, die slechts schouderbreed zijn. Je kijkt dus altijd

regelrecht in het huis van je overburen; privacy is er niet. De bewoners hebben meer mobieltjes (want die heeft letterlijk iedereen en daar wordt de hele dag door op gebeld) dan toiletten: 1500 bewoners doen met één toilet en alleen voor de vrouwen is er een wasgelegenheid in huis waar ze emmers met water over zich kan gooien!

In de slums wonen betekent ook zeker niet dat de mensen de hele dag werkeloos rondhangen. Veruit de meeste winkelbedienden en kantoomensen die in de stad werken, wonen in de slums. Ze betalen ook gewoon huur, die echt niet misselijk is, en schamen zich niet voor hun woonomstandigheden. Daar vind je alles: winkeltjes, bakkerijen, kleermakers, advocaten, eetgelegenheden, scholen, ziekenhuizen, scholen, fabrieken, waar het loon per dag twee euro is...

Pas achteraf is het me opgevallen dat de slums de enige plaats is waar niet wordt gebedeld. De gids die ons rondleidde vertelde dat diefstal daar bijna niet voorkomt omdat de mensen respect hebben voor hun slumgenoten. Je steelt niet van iemand die niets heeft.

We wonen nu meer dan een jaar in 'incredible India' en nu is Fred (na zijn pensioen) gevraagd om nog een jaar te blijven werken voor Unilever in verband met de bouw van vele nieuwe fabrieken in diverse werelddelen. We hebben nog een jaar voor de boeg. Ongelofelijk is India inderdaad. In positieve, maar soms ook in negatieve zin. Al die tascontroles, dat constante gefouilleer, het afstempelen van je kassabon bij de uitgang, het noteren van je naam en telefoonnummer bij een aankoop.

In de miljoenenstad Mumbai krioelt alles door elkaar. Gelukkig (!) mogen we van Freds werkgever niet zelf rijden en moeten we gebruik maken van auto met chauffeur. Een ritje door Mumbai is puur entertainment. Ook al sta je tijden stil, er is zoveel te zien. En nee, wat veel mensen me vragen, ik loop geen gevaar, want overal worden we voor de deur afgezet en als ik in onze buurt te voet boodschappen doe, weet iedereen wie ik ben, want die enkele buitenlander valt op. Ik kan mijn boodschappen ook thuis laten bezorgen en hoef dan niet eens ons adres te noemen. Die weten de winkeliers van horen zeggen. Voor ieder klusje kun je iemand inschakelen. Ons beddengoed wordt gestreken door een oude man die geen woord Engels spreekt, die de was komt ophalen en gestreken weer aflevert. Toen ik hem een keer een goede fooi had gegeven, was dat bedrag bij de volgende levering van mijn rekening afgetrokken... Dat

heeft mijn geloof in de mens weer hersteld na een aantal onplezierige ervaringen, zoals de in onze ogen ongemanierdheid van de Indiërs die constant voordringen, over je voeten lopen, voor je langs reiken, die nooit gedag zeggen of bedanken. Het zal wel te maken hebben met de overbevolking. Zoals een lerares op een school tegen de Engelse ouders van een kind het samenvatte: 'Al dat 'thank you' en 'please' kan ze maar beter vergeten want daar kom je hier niet ver mee.'

Ongelofelijk is ook het vreemde verschijnsel van mannen op straat die terloops opmerken dat je 'iets' in je oor hebt. Voor je kunt reageren, lepelen ze je oor leeg met een soort metalen lepeltje en dan laten ze je zien hoe vuil je oor was. Maar het blijkt een truc. Ze hebben twee van die lepeltjes en het oorsmeer dat ze je tonen is niet van jou. Als ik er aan denk word ik al misselijk. Het is natuurlijk de bedoeling dat je betaalt voor hun 'verleende diensten', maar niet iedereen trapt erin. Ik zag een Russische toerist die zo'n 'oorlepelaar' zo'n ontzettende duw gaf dat de knul over de hele straatbreedte struikelde en daarna schaapachtig lachte.

De komende maand ga ik op bezoek bij een tehuis voor gehandicapten. Iemand uit de Regenboog heeft me een substantieel bedrag gegeven om daar te besteden. Ik ben er al een keer eerder geweest. Toen ik vroeg hoe de nonnen aan hun donaties kwamen, zei een van hen: 'Wij zorgen voor de gehandicapten en God zorgt voor ons.' Die vaste overtuiging dat het leven in Gods handen ligt en dat je daar bij voorbaat op moet vertrouwen heeft diepe indruk op me gemaakt. Het dagelijkse leven in het overwegend Hindoeïstische India is doorspekt met religie. De vele goden van het Hindoeïsme hebben allemaal hun eigen plaats in de tempels, maar de favorieten ook in de huizen van de mensen. Het geloof is iets waar men trots op is; er wordt hardop zingend gebeden, veel geofferd en ieder godsbeeld wordt begroet met tegen elkaar gedrukte handen en een devoot gebogen hoofd. Op zaterdag staan de straten bij ons in de buurt

vol met gelovigen die naar de tempel gaan. Ze moeten door de politie in een rij worden gedirigeerd anders loopt het verkeer vast. Zoiets zou ik in de Merenwijk rondom de Regenboog ook wel willen meemaken...

Reina Wessels-ten Bruggenkate
Vanuit Mumbai.
September 2013

Landelijke Oecumenische OntmoetingsDag 28 september

De Landelijke oecumenische Ontmoetingsdag van het Landelijk Oecumenisch Platform (L.O.P.) wordt dit jaar gehouden op zaterdag 28 september in Museumpark Oriëntalis en de ernaast gelegen Cenakelkerk in Heilig Land Stichting bij Nijmegen. Op deze dag vieren wij het 25-jarig bestaan van het Landelijk Oecumenisch Platform (opgericht 8 oktober 1988 in onze Regenboog!!). Wij gaan daar een feestelijke dag van maken.

Het programma ziet er als volgt uit:

10.00 uur Ontvangst met koffie/thee en iets lekkers in de Taveerne
10.30 uur Opening door LOP-voorzitter Frans Voets
10.45 uur Rondleiding door Museumpark Oriëntalis
12.30 uur Lunch in de Romeinse Herberg
13.45 uur Naar de Cenakelkerk
14.00 uur Rondleiding door de Cenakelkerk (gerestaureerd in 2011)
15.00 uur Vesper, geleid door pastor Frans van Schaik. Janneke Bron, cantor van het OCP-Nijmegen, begeleidt het muzikale gedeelte
15.45 uur Afsluiting en napraten
16.30 uur Naar huis
Museumpark Oriëntalis profileert zich met een 'Reis door de wereld van de drie heilige boeken van Jodendom, Christendom en Islam'. De Cenakelkerk is gebouwd als pelgrimskerk en heeft een boeiende bouwgeschiedenis. Van beide instellingen is informatie te vinden op internet.

De kosten voor deze dag bedragen 15,00 euro. De kosten voor entree, koffie, thee en lunch zijn hierbij inbegrepen. De parkeerkosten (3 euro per munt) zijn voor eigen rekening. Indien je een museumjaarkaart hebt, neem die dan mee.

Aanmelden
U kunt zich aanmelden via de onderstaande link: www.landelijk-oecumenisch-

platform.nl/dotnet/www/Activiteiten/aanmelden.aspx

Graag gelijktijdige overmaking van € 15,00 per persoon. Vooruitbetaling kan worden gedaan op ABN/AMRO rekening nr. 4202.66.321 t.n.v. J.A.M. Hermans te Nijmegen, o.v.v. LOOD-dag 2013 en de naam/namen van de deelnemer(s) en plaatsnaam.

Graag aanmelden voor 10 september.

We willen graag met een grote groep vanuit de Merenwijk naar deze LOOD-dag gaan. Joke Langeveld tel. 5210141 is bereid de aanmeldingen en reis vanuit de Merenwijk te coördineren. Neem dus met haar contact op als u mee wilt gaan.

Het Leger des Heils zoekt collectanten

Onder dit kopje stond vorig jaar een bericht in het Leids Nieuwsblad. En als je met pensioen bent, dan moet je toch wat met je tijd doen, dus heb ik mij aangemeld. Nu is er wekelijks wel één of andere collecte, maar dat wordt me te gortig. Dus waarom de keuze voor het Leger des Heils?

Dat zal te maken hebben met mijn eigen diaconale genen en mijn eindeloze bewondering voor de heilssoldaten die metterdaad hun aandacht geven aan de mensen die het het moeilijkst hebben in de samenleving. Waar andere kerken veelal naar

binnen gericht zijn en zorgdragen voor hun eigen mensen, weet het Leger des Heils juist hen te bereiken waartoe we als kerken zijn geroepen, de mensen van Matteüs 25. Het was voor mij dus niet moeilijk om met overtuiging huis aan huis aan te bellen en een beroep te doen op de vrijgevigheid van mensen. Het was verrassend en verheugend te merken wat een goede faam het Leger des Heils heeft. Waar mensen gewoontegetrouw geneigd waren de deur meteen weer dicht te zwaaien, bedachten ze zich bij het woord Leger des Heils en zochten laden en kleding af naar wat muntjes. De opbrengst was zeker de

moeite waard en een behoorlijke bijdrage ter ondersteuning van het werk van het Leger des Heils.

Vorig jaar was het eerste jaar met een huis aan huis collecte. Ik was geloof ik de enige collectant in de hele Merenwijk. Dit jaar hoopt het Leger des Heils meer mensen te bereiken. Van het één komt het ander: men heeft mij gevraagd deze collecte te coördineren. Graag gun ik jullie dezelfde positieve ervaring en alle bijzondere contacten die ik vorig jaar mocht opdoen. Daarom het verzoek: *wie willen mee collecteren voor het Leger des Heils in de week van 25 tot en met 30 november 2013?*

Het gaat om een wijkje (voor de echte liefhebbers: wijken) bij u in de buurt.

Aanmelden kan via de mail van het Leger des Heils (LdHLeiden@gmail.com) of rechtstreeks bij mij (j.f.boon@hetnet.nl of 071-522.27.23)

Wat doet het leger des Heils met de opbrengst van deze collecte?

De opbrengst wordt gebruikt voor het sociaal-maatschappelijk buurtwerk in buurtsteunpunten en korpsgebouwen van het Leger des Heils. Hier ontmoeten omwonenden uit de buurt elkaar en kunnen ze een beroep doen op de professionele hulp van het Leger des Heils.

Ook in onze samenleving vallen mensen buiten de boot. Het Leger des Heils helpt hen met nieuwe vormen van hulpverlening, zoals het werk in buurtsteunpunten en korpsgebouwen. Hiervoor ontwikkelt het Leger verschillende projecten, die meestal niet worden gesubsidieerd.

Eenzaamheid vermindert door buurtwerk.

In Nederland voelen 3,5 miljoen volwassenen zich eenzaam. De verwachting is dat eenzaamheid de komende jaren toeneemt, omdat er steeds meer mensen alleen wonen, en er meer werklozen en 80-plussers zijn.

Zestig procent van de bezoekers van deze buurthuizen of buurtsteunpunten van het Leger des Heils kampt met eenzaamheid. Maar door hun regelmatige bezoek voelt bijna de helft van hen zich minder eenzaam, zo bleek in 2011 uit onderzoek van de Vrije Universiteit van Amsterdam. Anderen voelen zich door het bezoeken van een locatie van het Leger des Heils minder verdrietig, meer zelfverzekerd of zelfs gezonder.

Meer informatie over de landelijke collecte vindt u op www.stopeenzaamheid.nu.

John Boon

Wie wint de Co Verhoogprijs 2013?

Winnaars Aanmoedigingsprijs 2012
Het Repair café

Dit jaar zal voor de 20e keer aan een Leidse vrijwilliger of een groep vrijwilligers de Co Verhoogprijs worden uitgereikt, evenals de Aanmoedigingsprijs voor een jongere of een groep jongeren van 18 t/m 27 jaar. De feestelijke uitreiking vindt plaats op vrijdagavond 6 december in de Burgerzaal van het Leidse stadhuis.

Waarom deze prijs?

Deze prijs is bedoeld om de vrijwilliger van het jaar en de genomineerden te eren. Daarnaast moet de uitreiking een stimulans zijn voor andere Leidenaren om ook vrijwilligerswerk te gaan doen. Zelfstandig of door zich aan te sluiten bij een vereniging of een organisatie.

Wie kan de prijs winnen?

Iedere individuele Leidse vrijwilliger of een groep Leidse vrijwilligers komt in aanmerking voor de Co Verhoogprijs. Kandidaten voor de prijs moeten worden voorgedragen door mensen, verenigingen of organisaties uit de Leidse samenleving.

Er zijn drie prijscategorieën waaronder voordrachten worden verdeeld

1. Maatschappelijk/Sociaal
2. Cultuur, Educatie, Natuur en Milieu
3. Sport en Recreatie

De jury

De tien juryleden van de Co Verhoogprijs komen uit de Leidse samenleving en hebben ieder een speciale achtergrond die aansluit bij een van de bovengenoemde categorieën. Zij krijgen administratieve en organisatorische ondersteuning vanuit iDoe (contactpunt voor vrijwillige inzet Leiden). Aan de hand van het aantal punten worden uit het aantal aanmeldingen tien kandidaten genomineerd en voor de prijsuitreiking uitgenodigd.

Een beeldje voor de winnaar

De tien kandidaten met de hoogste score ontvangen een geldbedrag. Uiteindelijk krijgt degene met de meeste jurypunten de echte Co Verhoogprijs: het bronzen beeldje van de Leidse Kunstenaar Piet de Boer.

Aanmoedigingsprijs voor jongeren

De jury van de Co Verhoogprijs reikt een aparte aanmoedigingsprijs uit aan jonge vrijwilligers van 18 tot en met 27 jaar. In deze jongerencategorie worden drie winnaars aangewezen, die een geldbedrag krijgen. De jongere of groep jongere uit deze drie met de meeste punten wint de Award: Een glazen zultje met daarin de afbeelding van het beeldje van de Co Verhoogprijs. Aan welke jongeren moeten we bij deze prijs denken? Aan jongeren die zich bijvoorbeeld inzetten bij sportclubs, op Leidse festivals of in kunst & Cultuur.

Hoe voordragen?

Iedereen kan een voordracht indienen. Een folder met een voordrachtformulier ligt vanaf 2 september klaar bij iDOE, Breestraat 15, Leiden, tel. 071-516 04 77.

Voordragen kan vanaf die datum ook via het formulier op de website www.coverhoogprijs.nl. De sluitingsdatum voor de voordrachten is 28 oktober 2013.

Frances Verhaar

Bericht uit een studiereis naar Senegal

Oikocredit werkt wereldwijd met 850 partners in 65 landen. Dit jaar organiseerde Oikocredit een studiereis naar projecten in Senegal. Zo kon een beperkt aantal vrijwilligers met eigen ogen iets van de projecten zien om daar thuis over te vertellen. Ik laat hier een deel van het verslag van de Amerikaan Stuart Krengel volgen – zie <http://oikocreditusa.org>.

“Het was een verbazingwekkende dag. Dit zeg ik uit de grond van mijn hart. Ik heb in veel landen gereisd, maar nooit heb ik gevoeld wat ik vandaag gevoeld heb. We vertrokken al vroeg over een landelijke weg naar de

"COoperative des Producteurs et EXploitants du SUD (COPEX SUD) in Bignona. COPEX produceert biologische mango's voor export en heeft een lening van Oikocredit.

Eerst werden we begroet door de hele coöperatie. Een moment dat ik nooit zal vergeten. Drummers drumden, handen klappen en stemmen zongen. Sommigen hadden afstanden gereisd en in het naburige dorp geslapen om erbij te zijn. Ik heb die dag wel 300 handen geschud. We dansten mee of werden in de dans getrokken!

Na de ceremonie kregen we een rondleiding door het nieuwe gebouw. Functioneel en niet overdreven duur. De apparatuur is makkelijk te repareren en onderdelen kunnen worden besteld uit de hoofdstad Dakar. Vóór 2011 ging 75% van de mango's verloren bij gebrek aan afzet.

De investering van € 400.000 voor de nieuwe infrastructuur gaat daarin verandering brengen! Oikocredit heeft de coöperatie geholpen, in de eerste plaats bij het vormen van partnerschappen in Europa voor export. Daarnaast is het volledig betrokken geweest bij de financiën en het opzetten van de Coöperatie en het business model. Niet een typische bankier, toch? Deze streek van Senegal is een van de armste in West Afrika. Investerings zijn zeldzaam. Maar dat is Oikocredit: gaan waar anderen het af laten weten!

Een koper voor de mango's is gevonden in Nederland. Hij verwacht dit jaar de eerste scheepslading van verse en gedroogde mango's. Dankzij Oikocredit en de toewijding van zijn mensen ter plekke gloort er hoop voor de kansarmen in Casamance ."

Tot zover Stuart Krengel. Uit zijn verhaal kunt u iets zien oplichten van de blijvende structurele veranderingen die Oikocredit wereldwijd biedt aan nameloos velen voor wie anders in onze maatschappij geen eigen plaats is. Laat u van uw beste kant zien en doe mee met Oikocredit door een deel van uw spaargeld tijdelijk in te zetten voor deze kansarme, ondernemende mensen, die zoeken naar eigen verdiend brood en een stukje recht. Zie www.oikocreditnederland.nl, of neem contact op met

Coen Zuidema
Regiocoördinator Oikocredit Zuid-Holland
c.zuidema1@hetnet.nl, 0172 – 444 940

De Kopermolen

Toen ik Co in de zomer van 2001 kreeg, was één van de eerste routes die ik samen met hem leerde, die naar de Kopermolen. Natuurlijk wilde ik ook de weg in het winkelcentrum leren kennen, maar dat viel niet mee. Nu 12 jaar later, vind ik het nog steeds ontzettend lastig om me binnen de Kopermolen te oriënteren. Dat komt niet alleen door dat ik het gebouw onoverzichtelijk vind, maar vooral doordat ik een heel slechte oriëntatie heb en het moeilijk vind om te beredeneren waar ik ben. Ik zoek dus altijd naar ezelsbruggetjes.

Ik weet hoe de Kopermolen er uit ziet. Het is een i-grec (Y) met drie ingangen. Meestal kom ik binnen aan de kant van C1000. Omdat de pinautomaat buiten aan de rechterkant zit, weet ik dat Bruna als ik binnen kom, rechts van mij is. Links hoor ik de kassa's van de supermarkt. Op een bepaald moment ruik en hoor ik de dierenwinkel. Wanneer we die gepasseerd zijn, komt ergens het midden van de i-grec. Dat vind ik een heel ingewikkeld punt. Kruitvat zit daar ergens en Neuteboom. Twee winkels die soms te ruiken zijn, maar vaak ook niet. Na de kruising kun je naar links en naar rechts. Rechts, Albert-Heijn en Blokker hebben alle drie de letter R, dus ik onthoud op die manier dat die twee winkels in de rechter gang zijn. Blokker zit rechts, omdat die aan de buitenkant van de I-grec zit, tegen Panda aan. Links zit Albert-Heijn, feitelijk tegenover de Koperwiek, omdat ze allebei aan de binnenkant van de i-grec zitten. In de linker poot zat rechts aan het eind de bakker. Wederom onthield ik dat aan de hand van de letter R. Links zijn de bloemen en de kapper, met daarachter Etos, die langs de linker buitenkant van de i-grec zit.

Wat bovenstaande zo ingewikkeld maakt, is dat alles andersom is als ik de andere kant op loop. Mijn ezelsbruggetjes moet ik dan als het ware achteruit af lopen.

Ik heb jaren lang geprobeerd te beredeneren hoe ik zou moeten lopen als ik vanaf AH naar

de uitgang aan de kant van de bakker, of juist naar de uitgang aan de kant van C1000 wilde. Ik bedacht me dan dat AH dan niet links, maar rechts van me moest zijn, en omdat AH net als de koperwiek aan de binnenkant van de i-grec zit, zou ik links aan moeten houden om bij C1000 te komen en rechts voor de uitgang bij de bakker. Op zich is die beredenering vrij simpel, maar het gekke is dat zoiets niet in mijn hoofd beklijft. Ik moet het telkens weer opnieuw bedenken. En zo werkt het ook bij het verlaten van winkels. Ik vind het sowieso vaak al heel lastig om te bedenken waar een winkel precies is. Vooral als dat een winkel is die geen geluid of geur verspreidt. Het bedenken welke kant ik op moet als ik zo'n winkel weer verlaten heb en ik ergens anders naartoe wil, vind ik haast onmogelijk. Ik zou zoiets wel van te voren kunnen beredeneren, maar op het beslissende moment heb ik daar vaak de tijd niet voor en ben ik weer vergeten wat ik vooraf beredeneerd had. Co kent natuurlijk niet de namen van alle winkels. Hij handelt uit routine en weet dat ik vaak eerst richting bakker loop om mijn moeder daar op te pikken en dat we vervolgens naar AH lopen. En als ik op een willekeurige plaats tegen Co zeg dat ik naar huis wil, gaat hij daar naartoe. Omdat hij dat in principe altijd zonder omhaal doet, ben ik er mee gestopt te beredeneren waar ik ben. Ik laat Co lopen en ga met hem mee. Hoor ik

onderweg het geluid van de schoenmaker, dan weet ik dat we richting uitgang bij C1000 gaan. Hoor ik minder geluiden en ruik ik bloemen, dan neemt Co me mee naar de uitgang bij de bakker.

Het lukte me zo aardig om de belangrijkste winkels te vinden en me zonder al te veel overpeinzingen door de Kopermolen te verplaatsen. Helaas is er de laatste tijd nogal wat veranderd. Wat me zagezegd echt stoort, is dat de bakker verplaatst is. Co is er inmiddels aan gewend. Hij lijkt het nuttig te vinden om mij, ook als ik niet naar de bakker wil, via de ene winkelingang naar binnen te loodsen en dan via de andere opening weer naar buiten te leiden. Ik sluit niet uit dat hij onderwijl Matteüs 15:27 en Marcus 7:28 huldigt. Omdat er geen drempel is en de akoestiek nauwelijks anders klinkt dan in de rest van het winkelcentrum, weet ik niet of ik nu in de bakkerswinkel ben of niet. Omdat ik ook steeds vergeet waar de winkel precies is, vind ik het heel lastig om Co te vertellen dat hij niet door, maar langs de winkel moet lopen. Ook hier leg ik mij dus maar bij neer, in de hoop dat Co niet op het idee komt voortaan op het nieuwe terrasje neer te strijken voor een worstenbroodje.

Corine Knoester

Agenda

- Morgengebed: elke woensdag van 09.30 tot 09.45 uur;
- Inloop koffieochtend: elke woensdag van 10.00 tot 12.00 uur;
- Repetitie Regenboogkoor: elke woensdag van 20.00 tot 22.00 uur;
- Inzamelen oud papier, metaal en kleding: elke eerste donderdag van de maand van 09.00 tot 21.00 uur;
- Meditatie: Elke vrijdag van 09.15 tot 10.00 uur;
- Mothers Prayers: elke eerste vrijdag van de maand van 10.30 tot 12.00 uur;
- Regenboogdis: elke laatste vrijdag van de maand van 18.00 tot 20.00 uur;
- Regenboog open: elke werkdag van 10.00 tot 12.00 uur;
- Stiltecentrum open: elke werkdag van 10.00 tot 12.00 uur;

September		
Ma 16		Jonge gezinnen
Do 26	16.00-17.00 u	Een goed gesprek
Oktober		
Zo 13	11.30 u	De waarde van symbolen en rituelen
Ma 14	20.00-22.00 u	Jongvolwassenen
Do 17	16.00-17.00 u	Een goed gesprek
November		
Do 07	16.00-17.00 u	Een goed gesprek